

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

1040 София, ул. "Славянска" № 1, тел.: 02/92 37 555, факс: 02/987 00 98

Изм. № 10-00-4/07 28.05.2007
(Моля, цитирайте при отговор)

На Ваш №

В
на съдния не
28.05.2007

**ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

С Т А Н О В И Щ Е

от

проф. ГЕОРГИ ПЕТКАНОВ – МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

по

КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 5 за 2007 г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА
КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

По повод изпратения ми препис от искането на главния прокурор по образуваното к. д. № 5 за 2007 г. във връзка с изясняване на въпроса за неговата допустимост изразявам следното становище:

Искането е за произнасяне на Конституционния съд чрез задължително тълкуване на обхвата и съдържанието на правомощието

на министъра на правосъдието по чл. 130а, т. 2 от Конституцията на Република България да управлява имуществото на съдебната власт.

В “Държавен вестник”, бр. 27 от 2006 г. бе обнародвана третата поправка на Конституцията на Република България, с която бе създаден и чл. 130а. Член 130а регламентира на конституционно ниво основните правомощия на министъра на правосъдието, въз основа на които се осъществява взаимодействието между изпълнителната и съдебната власт. Съгласно чл. 130а, т. 2 едно от тези правомощия е конституционно предоставената на министъра на правосъдието възможност да управлява имуществото на съдебната власт.

В искането на главния прокурор се твърди, че “по приложението на чл. 130а, т. 2 от Конституцията има две възможни разбирания.” Съгласно първото разбиране “под управление на имуществото на съдебната власт следва да се разбира **съвкупност от упражняване на управленчески правомощия по отношение на цялото имущество на съдебната власт.**” Съгласно второто разбиране това правомощие на министъра на правосъдието “съставлява **компетентност, от името на държавата да упражнява правото на собственост върху недвижимото имущество на съдебната власт.**” Предвид това твърдение в искането си главният прокурор изразява становище, “че разпоредбата на чл. 130а, т. 2 от Конституцията съдържа юридическа неяснота относно съдържанието на понятието “имущество”. По-нататък в своето искане главният прокурор твърди, че “тази неяснота създава сериозни затруднения при осъществяване дейността на органите на съдебната власт, тъй като поставя под съмнение фактическата и юридическата им самостоятелност.”

Според вносителя на искането “този проблем може да бъде решен по пътя на нормативното тълкуване, което Конституционният съд дава на основание чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията.”

Тълкуването на Конституцията по същество представлява изясняване на съдържанието, на точния смисъл на конституционните текстове. Органът, който е оправомощен от нашата Конституция да ѝ дава задължително тълкуване, е Конституционният съд. Методите за тълкуване на Конституцията поначало са същите, които важат за тълкуването на законите. В този смисъл следва да се отбележи, че тълкуването на правната норма не е свободно мислене, то не е създаване на право, не е правотворческа дейност, а дейност по установяване съдържанието на правнонормативната мисъл. Тази дейност обезпечава изискването, законите да се прилагат според точния им разум, за което е необходимо да се знае точното им съдържание. В последна сметка чрез тълкуването се постига еднообразно разбиране на нормативния акт или на конкретна

негова разпоредба от всички и съответно – еднообразно прилагане. В този ред на мисли бих изтъкнал, че не бива да се подменя тълкуването с търсенето на целесъобразното решение. Тълкуването се основава на неоторимото предположение, че всяка норма е целесъобразна.

Всяка гражданскоправна норма подлежи на тълкуване, но такава необходимост е налице само при наличието на определени обстоятелства. Такива обстоятелства например са: абстрактна формулировка на правната норма, многообразие на конкретните случаи, използване на специфичен юридически словесен материал, множество правни норми, които са във взаимоотношения едни с други.

Независимо от факта, че разпоредбата на чл. 130а, т. 2 на Конституцията не е абстрактно формулирана, тя, както всяка правна норма, съдържа специфични правни средства – правни термини. Точният смисъл на правната норма може да се установи чрез точно знание за съдържанието на съответния правен термин, съдържащ се в нея. Съгласно твърдението на главния прокурор разпоредбата на чл. 130а, т. 2 от Конституцията **“съдържа юридическа неяснота относно съдържанието на понятието “имущество”**. В този смисъл приемам, че в основата на необходимостта от задължително тълкуване на сочената конституционна разпоредба би могло да стои единствено изясняването на обхвата и смисъла на понятието “имущество”. Другите два термина, съдържащи се в правната конструкция на разпоредбата на чл. 130а, т. 2 – “управление” и “съдебна власт” по мое мнение, както и предвид съдържанието на искането на вносителя, са ясни и не създават затруднения при прилагането на правната норма.

Изясняването на точния смисъл и меродавното съдържание на понятието “имущество” изисква да се установят смисълът и съдържанието му в други закони от действащото законодателство, както и в съдебната практика и в правната доктрина. На първо място следва да се има предвид терминът “имущество” в Конституцията като основен закон. Съгласно чл. 106 от Конституцията Министерският съвет организира стопанисването на **държавното имущество**. Условиата и редът за стопанисване на държавното имущество са определени в Закона за държавната собственост и в Правилника за неговото прилагане, които уреждат придобиването, управлението и разпореждането с **“недвижими имоти и движими вещи – държавна собственост**, освен ако в специален закон е предвидено друго. При тълкуването на понятието “държавно имущество” се налага категоричният извод, че то включва както недвижимите имоти, така и движимите вещи – държавна собственост. Аргумент в подкрепа на това твърдение черпим и от разпоредбата на чл. 110 от Закона за собствеността.

Съгласно съдебната практика и правната доктрина в обхвата на понятието “имущество” влиза както недвижимото, така и движимото

имущество. (така, проф. Петко Венедиков, “Система на българското вещно право”, трето преработено издание, 1997 г., стр. 8, т. 11).

Предвид посочените аргументи споделям само първото разбиране по приложението на чл. 130а, т. 2 от Конституцията, посочено в искането на главния прокурор и основаващо се на правилното тълкуване на понятието “имущество”. Според това разбиране имуществото на съдебната власт включва както недвижимото имущество – съдебни сгради и вещни права върху тях, а така също и парични средства и движимо имущество, необходими за осъществяване дейността на органите на съдебната власт. В същото време обаче следва да посоча, че това разбиране не предполага, че “отделните органи на съдебната власт не разполагат с никакви други правомощия, освен с тези, които са свързани с изплащането на работните заплати”, както се сочи в искането на вносителя. Органите на съдебната власт винаги са разполагали и разполагат и сега с възможността да разходват средства за издръжка на своята дейност.

Предвид всичко, което изложих дотук, не може да се приеме аргументът, съдържащ се в искането на вносителя, че разпоредбата на чл. 130а, т. 2 от Конституцията съдържа неяснота относно съдържанието на понятието “имущество”.

Преценката относно необходимостта от задължително тълкуване на разпоредбата на чл. 130а, т. 2 от Конституцията трябва да бъде направена и в светлината на други правни норми в този смисъл. Като допълнителен аргумент в подкрепа на моето становище бих посочил и разпоредбата на чл. 36а от Закона за съдебната власт (ЗСВ), създадена със съответния изменителен закон на ЗСВ след влизане в сила на третата поправка в Конституцията. Съгласно чл. 36а ЗСВ (нов - ДВ, бр. 39 от 2006 г., в сила от 12.05.2006 г.) министърът на правосъдието може да възлага управлението и стопанисването на имуществото на съдебната власт на административните ръководители на органите ѝ. Тази норма е приета от същия законодателен орган като необходимо и логично доразвиване на конституционно установеното правомощие на министъра на правосъдието да управлява имуществото на съдебната власт. В същото време тя очертава и изяснява обхвата и съдържанието на правомощието на министъра на правосъдието, материализирани в конституционната разпоредба на чл. 130а, т. 2. В този смисъл не може да се предполага, че един и същ законодател е вложил различен разум в посочените две разпоредби – в тази на Конституцията и в тази на ЗСВ.

На основание и в изпълнение на тази законова разпоредба министърът на правосъдието със своя Заповед № ЛС-04-210 от 13.03.2007 г. е възложил на административните ръководители на органите на съдебната власт управлението и стопанисването на движимото имущество, предоставено за нуждите на съответния орган на съдебната власт.

Този аргумент още веднъж води до извода, че не е налице необходимост от задължително тълкуване на чл. 130а, т. 2 от Конституцията. Да се приеме противното би означавало, че един и същ законодател приема две противоречиви норми, едната от които на конституционно, а другата – на законово ниво.

Логическият и правният извод, който се налага от направения анализ както на действащото законодателство, така и на понятието “имущество” е, че не са налице аргументи, за да бъде споделено второто разбиране по приложението на чл. 130а, т. 2 от Конституцията, посочено в искането на главния прокурор. Съгласно това разбиране в правомощието на министъра на правосъдието да управлява имуществото на съдебната власт се включва само недвижимото имущество.

Ето защо така изложените обстоятелства дават основание да се направи общият извод, че не е налице необходимост от сезиране на Конституционния съд на основание чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията за даване на задължително тълкуване на разпоредбата на чл. 130а, т. 2.

По посочените съображения считам, че искането на главния прокурор за даване на задължително тълкуване на разпоредбата на чл. 130а, т. 2 от Конституцията на Република България е недопустимо и следва да бъде отклонено, а производството по делото – прекратено.

МИНИСТЪР

проф. ГЕОРГИ ПЕТКАНОВ

